

Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.
This project is funded by the European Union.

Döngüyü Kırarak: Erişilebilir Sinema Projesi Kültüre Erişim Platformu Toplantısı II Raporu

Tarih: 25-26 Mayıs 2022

Saat: 10:30 - 16:30

Konum: The Marmara Şişli Otel, İstanbul

Raportör: Zeynep Karakurt

Katılımcılar:

Derya Efe Uluca - 2 Yaka Kısa Film Festivali* Direktörü

Ercan Tural – Alternatif Yaşam Derneği (AYDER)* Başkanı, Düşler Akademisi Projesi Yöneticisi

Esra Çelik - Alternatif Yaşam Derneği (AYDER)* Gönüllüsü

Su Başbuğu - British Council Türkiye* Sanat Müdürü & Eşitlik, Çeşitlilik ve Kapsayıcılık Koordinatörü

Ayşe Damla İşeri Sunman - Dem Derneği* Koordinatörü

Diclehan Sönmezoğlu – Dem Derneği* Koordinatörü

Can Deniz Balkaya – Engelsiz Erişim Derneği* Üyesi

Seben Ayşe Dayı – Erişilebilir Her Şey* Kurucu Direktörü

Ayşegül Ateş Tarla – Kırkayak Kültür* Genel Koordinatörü

Büşra Altıntepe – PinGOin* Proje Koordinatörü

Merve Özayıtgu – Sabancı Vakfı* Programlar Yöneticisi

Emine Kolivar - Sesli Betimleme Derneği*, Sesli Betimleme Koordinatörü

Engin Yılmaz - Sesli Betimleme Derneği*, Yönetim Kurulu Üyesi

Ali Çağlar Özkan – SineBU* Direktörü

Ömer Yasin Öztürk - SineBU* Gönüllüsü

Gamze Sofuoğlu – Turkcell Hayal Ortağım* Engelli Çözümleri Ürün Yöneticisi

Proje Yürütücüleri: **Ezgi Yalınalp** - Puruli Kültür Sanat Derneği* Proje Koordinatörü

Emrah Kalan - Puruli Kültür Sanat Derneği* Yönetim Kurulu Üyesi

Desk Görevlisi: **Eyüp Ensar**

Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.
This project is funded by the European Union.

Kültüre Erişim Platformu Toplantısı'nın ikincisi, Puruli Kültür Sanat Derneği tarafından **Avrupa Birliği Sivil Toplum Destek Programı III. Dönem** kapsamında yürütülen Döngüyü Kırma: Erişilebilir Sinema Projesi dahilinde **25-26 Mayıs 2022** tarihinde **The Marmara Otel Şişli'de** (İstanbul) gerçekleşti. Kültür-sanat alanında ve etkinliklerinde erişilebilirlik uygulamalarını mesele edinen sivil toplum kuruluşları ve kurumlardan **16 katılımcı**yla gerçekleşen toplantı, erişilebilirliğe dair iş birliği olanaklarını görünür kılmayı hedefledi.

1. Gün - 25 Mayıs 2022

Tanışma - Kurumlar Ne Yapıyor?

Döngüyü Kırma: Erişilebilir Sinema Projesi Koordinatörü **Ezgi Yalınalp**, öncelikle görmeyen kişiler için katılımcıların kendilerini kısaca betimlemelerini rica etti.

Engelsiz Erişim Derneği adına toplantıya katılan **Can Deniz Balkaya**, derneğin **bilişim** kategorisiyle ilgilendiğini söyledi. Can Deniz Balkaya, Engelsiz Erişim Derneği'nin temel meselesinin, hayatın herhangi bir bölümüne erişilebilirliği nasıl entegre edecekleri üzerine **düşünmek, çalışmak ve bunun için eylem planlamak** olduğunu belirtti.

Yaptıkları son eylemin **noterlerde körlerin imza atmasına** ilişkin sorunlara dair olduğunu belirten Balkaya, erişilebilir şekilde **oy kullanma** üzerine de eylemler planladıklarını aktardı. 2015 yılından bu yana Yüksek Seçim Kurulu ile bu konuda iletişimde olduklarına, bunun için çeşitli şablonlar bastırarak körlerin erişilebilir bir şekilde oy kullanmasını amaçladıklarına değindi. Dernek olarak her türlü içeriğin, web sitesinin, hizmetin erişilebilirliği için aktif bildirimler verdiklerini söyleyen Balkaya, yaklaşık iki yıldır ise erişilebilirlik ve azınlık felsefesi üzerine yoğunlaşıp farklı insan ve platformlarla temaslar kurup **ayrımcılık ve azınlıkta kalan insanların sorunları** üzerine çalışmalar gerçekleştirdiklerini belirtti.

Bu noktada **Döngüyü Kırma: Erişilebilir Sinema** Projesi Koordinatörü **Ezgi Yalınalp**, Puruli Kültür Sanat Derneği tarafından organize edilen **Engelsiz Filmler Festivali** bağlamında zaman zaman Engelsiz Erişim Derneği'nden destek ve fikir aldıklarını belirtip, iş birliğinin, partnerliğin önemine değindi.

Alternatif Yaşam Derneği (AYDER) adına toplantıda bulunan Başkan ve **Düşler Akademisi** Proje Yöneticisi **Ercan Tural**, 25 yıldır Türkiye'yi engellerinden arındırmak vizyonuyla çalışmalar yaptıklarını söyledi. Başlangıç noktalarının spor olduğunu belirten Ercan Tural, **'kapsayıcı turizm, engelsiz turizm, sosyal turizm, alternatif turizm'** üzerine çalıştıklarını altını çizdi. Bununla beraber, bu alanda çalışmalar yapmak isteyenler için bir rehber kitap hazırladıklarına değindi. Amaçlarının Türkiye'nin en ücra köşesinden bile engelli bir bireyin sorunsuzca istediği spor dalına ulaşabilmesi olduğunu kaydeden Tural, bunun için engellilerle dalış yapacak dalış eğitmenlerinin yetiştirilmesi başta olmak üzere alternatif turizm için uzun yıllardır çalıştıklarını söyledi. Tural, bunun en önemli çıktısı olarak ise şu an engelli kişilerin en çok dalış amaçlı tatile gittiği ülke olarak Türkiye'yi gösterdi.

Tural, dernek adına yaptıkları en iyi şeylerden biri olarak havaalanları, demiryolları gibi erişilebilir olmayan mekanların erişilebilirlik analizlerini yapmak olduğunu söyledi.

Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.
This project is funded by the European Union.

25 yıllık deneyimlerinden bahseden Tural, bir diğer projeleri **Düşler Akademisi**'nden bahsederken buradaki amaçlarının önemli kültür sanat mekanlarının, sahnelerin belli günlerde değil her zaman erişilebilir olması için çalışmalar yapmak olduğuna değindi. Özel sektör, yerel yönetim ve kamuyla çalışmanın zorluğuna değinen Tural, kamu politikası geliştirmek, bir kentin sosyal yaşantısının yeniden yorumlanacağı çalışmalar için yaklaşık 20 senedir mücadeleler verildiğinden bahsetti.

PinGOin Proje Koordinatörü **Büşra Altıntepe**; eğitimini aldığı iç mimarlık bölüm derslerinde gördükleri kapsayıcılığın dışarıda 'karşılaşması güç' olduğunu fark etmesiyle bu alanda çalışmaya başladığını belirtti. PinGOin olarak engelli bireylerin mekanlarda karşılaştıkları eşitsizlikleri azaltmak için **mekansal ve toplumsal olarak daha kapsayıcı çözümler** üretmek için çalıştıklarını söyleyen Büşra Altıntepe, web sitelerinde paylaştıkları 'mekanların erişilebilirlik verileri' ile kullanıcıları bilgilendirmeye çalıştıklarını ekledi. Bunu herkesin katkı sunabileceği bir noktadan ele aldıklarının altını çizen Altıntepe, **tematik pinleme** etkinliklerine de yer verdiklerini söyledi. Engeli olan veya olmayan kişileri **kapsayıcı etkinlikler** ve atölyelerde buluşturup **topluluk oluşturma** hedefinde olan PinGOin'in, bununla birlikte kişiler arasındaki farklılığı ve birlikteliği güçlendirmek ve bir topluluk oluşturarak karar alıcılara ulaşma hedefini taşıdığını belirtti.

Mekanları, iletişimi ve kentleri iyileştirmek üzerine çalıştıklarını ekleyen Büşra Altıntepe; yerel yönetimler, belediyelerle yürüttükleri proje kapsamında 5 aydır gönüllü çağrılarını çıkıp o şehirdeki gönüllü ekibini oluşturup eğitim ve oryantasyonlarla erişilebilirlik ve kapsayıcılık alanında aynı fikirde olmaya yönelik eğitimler düzenlediklerini kaydetti. Bu eğitimler neticesinde şehre dağılıp **tematik pinleme etkinlikleri** yapılarak, sesli betimleme veya işaret diliyle kent unsurları herkesle buluşturulmaya çalışılıyor. Buna örnek olarak Eskişehir Porsuk Çayı kenarındaki bütün mekanların, şehrin kent heykellerinin ve Adana Çukurova'da tarihi ağaçların pinlendiği söylendi. Bu kent öğelerinin sesli betimleme ve işaret dili çevirisiyle anlatılarak hikayelerinin erişilebilir hale getirilmeye çalışıldığı belirtildi. Şu an Porsuk Çayı kenarında gezerken **QR kodlar** sayesinde hikayelere erişmek mümkün.

Bu noktada Proje Koordinatörü **Ezgi Yalınalp**, proje çıktılarından bahsederek PinGOin'in yaptığına benzer olarak Türkiye'deki erişilebilir mekanları ve erişilebilir etkinlikleri listeleyip haritalandırdıkları bir web sitesi oluşturacaklarını kaydetti.

Bir ayağı İzmir diğer ayağı Atina olarak başlayan **Uluslararası 2 Yaka Kısa Film Festivali** adına söz alan Direktör **Derya Efe Uluca**, bir süre sonra diğer yakanın genişlemesi gerektiği fikriyle her yıl dünyanın farklı bağımsız sinema inisiyatifleri ile partnerlik yapmaya başladıklarını belirtti. **Farklılıklar, hassasiyetler ve çeşitlilikler** vurgusu yapmak üzere yola çıkan Festival, sinema salonlarında gösterim yapmayıp, sosyal buluşma alanlarını film gösterim alanlarına çevirmeye çalışıyor. Amaçları kamusal alan ile kısa filmi birleştiren alanlar yaratmak. Derya Efe Uluca, festivalin ilk senesinde sadece açılış filmine **sesli betimleme** yapıldığını, takip eden yıllarda bu sayının arttığını belirtti.

Dem Derneği adına toplantıya katılan **Ayşe Damla İşeri Sunman** ve **Diclehan Sönmezoğlu**,

Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.
This project is funded by the European Union.

'işiten' toplumda işitme engelli ve sağır bireylerin diyalogunu farklı perspektiflerle geliştirmek için çalıştıklarını belirtti. Eğitim alanında her zaman **işitme engelli ve sağır bireylerle** çalıştıklarını belirten ekip bunu aynı zamanda bir istihdam alanı olarak görüyor. **Bukalemun.com** girişimini hayata geçiren dernek, açılan platformda temel seviyede ücretsiz olarak işaret dili öğrenilebildiğine değindi. 2 yıldır hayata geçirilmiş olan platformda 75 ilden 1950 kişi bulunuyor. Tofaş ile birlikte [İyiye İşaret](#) dijital platformunu hayata geçirdiklerini kaydeden ekip, burada işitme engelli ve sağır bireylerin yazılı Türkçelerini iyileştirme amacı taşıdıklarını belirtti. Dernek olarak, **diyalog ortamı sağlama** aşamasında fark edilen sorunlara kolektif çözümler üretmeyi diyalog alanından daha çok sevdiklerinin altı çizildi.

Kültür sanat alanında iki temel başlıkta; **savunuculuk ve güçlendirme** çalışmaları yaptıklarına değinen Dem Derneği'nin, güçlendirme tarafında Sabancı Vakfı desteğiyle yürüttükleri şehir şehir gezerek sağır kadınlara haklarını anlattıkları bir projeleri bulunuyor. Bir diğer çalışma alanlarının gençleri güçlendirme projeleri olduğuna değinen ekip, etkisinin en gözle görülebilir örneği olarak sağır ve işitme engelli öğrenciler için dizayn edilmiş Amerika'da bulunan Gallaudet Üniversitesi'nde Türkiye'den ilk öğrenciyi okuttuklarını bildirdi.

Alandaki aktörlerin bir arada çalışabilmesi için bir almanak hazırlığında olduklarından bahseden **Ayşe Damla İşeri Sunman**, sivil toplumdaki işlerin birbirini tekrar eden bir döngüye girdiğine ve bunun da fon kaybına neden olduğuna değindi. Sunman'a göre **iş birliği** içerisinde olunursa tikanıklığın üstesinden gelmek daha kolay olabilir.

Kültür sanat alanındaki savunuculuk faaliyetlerinden bir diğeri ise dernek kurulduğundan bu yana zaman zaman etkinliklerinde dile getirdikleri **filmlere ayrıntılı altyazı** eklenmesi olduğu belirtildi. Bunu ileride daha sistematik ve sinemada yapmak için bir savunuculuk projesi yürütüldüğü ve bu proje neticesinde **Disney** ile iş birliği içinde olduklarını ekleyen Dernek ekibi, bu iş birliğinin ilk çıktısı olarak **Eternals** filminin sinemada ilk kez ayrıntılı altyazı ile gösterilmiş olmasını ekledi.

Yabancı filmlere kıyasla Türkçe filmlere ayrıntılı altyazı eklenmesi oranının düşük olduğu belirtilirken, bunun aşılma başlamanın sebebi olarak ise artık işlerin Netflix ya da Disney gibi platformlara girmesini sağlamak için bunun en başta düşünülmesi gerekenler arasına girmesi gösterildi. Dernek ilk Türkçe ayrıntılı altyazılı film gösterimini ise **Bergen** ile Ankara ve İstanbul'da eş zamanlı olarak gerçekleştirdi. Bu noktada ortaya çıkan detaylardan biri, Bergen filmi için dağıtım şirketlerinin gösterim yapılacak bütün sinemalara ayrıntılı altyazı dosyasını göndermiş olması. Filmin talep edildiğinde ayrıntılı altyazı ile izlenebileceğinden bahsedildi.

Niyetler kısmına gelindiğinde ise iyi örneklerin ön plana çıkarılmasının insanları ikna etme yolunda sadece bir unsur olduğu belirtildi. Bahsedilen örneklerin birer 'örnek' olarak değil her zaman erişilebilir olmasına değinildi. Bunun yanında işitme engelli ve sağır bireylerin haklarını arama konusunda **özsavunuculuk** becerilerinin geliştirilmesi gerektiğinden bahsedildi.

Olayların bir diğer boyutu tartışılmaya başlandığında karşılaşılan başlık **işaret dili** oldu. Farklı

Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.
This project is funded by the European Union.

tartışmalara sebep olan bu konu çerçevesinde, hem ayrıntılı altyazı hem de işaret dilinin filmlerde bir arada bulunmasının her bireyin tercih etmediği bir unsur olduğundan ve bu noktada eşerişimin nasıl sağlanacağı meselesinin kafa karıştırıcı olduğundan bahsedildi. Burada yapılması gerekenin işitme engelli ve sağır bireylerin taleplerini sorgulamak ve kararı onlara bırakmak olduğu söylendi.

Sabancı Vakfı Fark Yaratanlar Program Koordinatörü **Merve Özayıtgu**, yaklaşık 10 yıldır sivil toplumda profesyonel olarak gönüllülük, örgüt yönetimi ve gençlik alanlarında çalıştığını bildirdi. Modern sivil alanın ihtiyaçlarına yönelik çalışmalar yapmaya çalıştıklarını söyleyen **Merve Özayıtgu**, engelli ve erişilebilirlik alanında **hibe destekleri** verdiklerini belirtti. Sabancı Müzesi'ndeki sergilerinde eserlerin tümü için erişilebilirliği sağlamaya çalıştıklarını ekleyen Merve Özayıtgu, **Dün Bugün İstanbul** isimli sergilerinin Türkiye'de tüm engel grupları için bağımsız şekilde ziyaret edilebilecek ilk sergi olma özelliğini taşıdığına değindi. Bunun Sabancı Vakfı'nın kendi kapasitesini güçlendirmesi açısından da çok kritik bir nokta olduğunu söyleyen **Merve Özayıtgu**, bu 'tam erişilebilir' sergilerin kalıcı sergilere de entegre edebilmenin öneminin altını çizdi.

Sergilerde görme engelli kişilerin '**dokunsal**' materyale ihtiyaç duymaları konusundaki tartışma, kalıcı eserlerin sergisinde bunun üzerine çalışılabileceği fikrini doğurdu. Esere dokunmak isteyen katılımcılar için eserlerin replikalarının hazırlanması üzerine çalışmalar yapılabileceği söylendi. Bu noktada Ankara merkezli [Bongo Art](#) adlı girişimin dokunsal malzemeler ürettiğinden bahsedildi.

Tartışılan bir diğer nokta **maliyet** konusu olurken, **kültür sanata erişimin 'lüks üretim ya da lüks tüketim'** tarafına çekilebildiği belirtildi. Erişilebilirlik alanında çalışan insan kısıtlamasının da ister istemez piyasa ya da ücretlerin o grup tarafından belirlenmesine sebep olurken bunun, kültüre ve sanata erişimi kısıtlayabildiğine değinildi.

Turkcell Hayal Ortağım Projesini yürüten **Gamze Sofuoğlu**, bu mobil uygulama sayesinde vizyon filmlerine **sesli betimleme** sunduklarını, en son İstanbul Film Festivali filmlerine olmak üzere şimdiye kadar 300'e yakın filme sesli betimleme desteği sunduklarını söyledi.

SineBU adına toplantıya katılan **Ömer Yasin Öztürk**, bir okulda devlet memuru olarak çalıştığını, öğrencilerle birlikte yaratıcı uygulama ve zeka geliştirmeye yönelik projelerde çalıştığını, bunun yanında SineBu ile erişilebilirlik adına çalışmalar yürüttüğünü belirtti.

SineBU genel yönetim işlerinden sorumlu **Ali Çağlar Özkan** ise, sinemada **sesli betimlemeli film gösterimleri** üzerine çalıştığını söyledi. Özkan, Sinebu'nun gündemleri arasında; içeriklerin eşerişime uygun olması, ulusal bir mobil uygulama geliştirme sürecinin içinde olmak, salon tasarım aşamasında erişilebilirlik konularını dahil etmek, betimlemeli gösterimlere imkan sağlayan salonlar, film yapım aşamaları olduğunu belirtti.

Sesli Betimleme Derneği Kurucularından **Engin Yılmaz**, Engelsiz Film Festivali ile iş birliği içindeki bir dernek olduklarını ve festivalde gösterimi yapılan filmleri erişilebilir hale

Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.
This project is funded by the European Union.

getirdiklerini belirtti.

Toplantının ikinci gün katılımcılarından **Erişilebilir Her Şey** Kurucu Direktörü **Seben Ayşe Dayı**, Erişilebilir Her Şey olarak engelli bireylerin eğitim, sağlık, istihdam, sosyal hayata katılımı için mekanları, etkinlikleri ve kurumları erişilebilir hale getirmek üzere çalışmalar yaptıklarını belirtti. Bunun yanında uzman ekipleriyle her türlü kurum, kuruluş ve markaya **erişilebilirlik üzerine mentörlük** sağladıklarını söyledi.

İkinci gün katılımcıları arasında bulunan **Kırkayak Kültür** Genel Koordinatörü **Ayşegül Ateş Tarla**, 2011 yılında gönüllülük esasıyla başladıkları yolda aktif katılıma ve birlikte yaşama önem verdiklerinin altını çizdi. **Ayşegül Ateş Tarla**, 10 senedir düzenledikleri [Uluslararası Zeugma Film Festivali](#) kapsamında Engelsiz Filmler Festivali ile işbirliği içinde erişilebilir film gösterimleri düzenlediklerini söyledi.

İkinci günün katılımcılarından **British Council Türkiye** Sanat Müdürü & Eşitlik, Çeşitlilik ve Kapsayıcılık Koordinatörü **Su Başbuğu**, British Council Koleksiyonunu tamamen erişilebilir bir sanal alanda sergilemeyi amaçladıklarını ve engelliler için konforlu bir sergi deneyimi sağlamak için çalıştıklarını belirtti.

Döngüyü Kırma: Erişilebilir Sinema Proje Koordinatörü Ezgi Yalinalp tarafından yapılan açılış konuşmasının ardından pandemi sebebiyle çevrimiçi gerçekleştirilen toplantılar sonrasında fiziksel olarak katılımcılarla bir araya gelmenin mutluluğu belirtildi. Kültüre Erişim Platformu'nun amacının 'birlikte neler yapılabilir, ne tür iş birlikleri sağlanabilir' sorularını barındırdığı belirtilen açılış konuşmasında, katılımcı kurumlar için iş birliğinin de önünün açılacağına değinildi. Kurumların tek başlarına yaptıkları birçok projenin olduğuna dikkat çekilirken, Türkiye'de kültür sanat ve erişilebilirlik alanlarında **diyalog ve iş birliği eksikliğinin** altı çizildi.

Toplantı Gündemi

Ezgi Yalinalp, 2 günlük toplantıda neler konuşulacağının bilgisini verdikten sonra kısaca **Döngüyü Kırma Erişilebilir Sinema** projesinin amaç ve çıktılarından bahsetti. Bu kapsamda meclise, **kültüre erişimle ilgili bir soru önergesi** verildiğini söyledi. Bunun neticesinde Kültür ve Turizm Bakanlığı'nın önce yapım ve dağıtım şirketlerine ardından derneklere ulaşım konuyla ilgili veri toplamaya başladığını belirtti. Konuşmanın devamında Bakanlığın böyle bir meselede doğru veriyi kimden edineceğini bilememesi üzerine tartışıldı.

Filmlerde Ayrıntılı Altyazı ve Sesli Betimleme

Sesli Betimleme Derneği Kurucularından **Engin Yılmaz**, halihazırda sinemalarda eşerişimin mevcut olmadığını, ayrıntılı altyazı ve sesli betimlemenin aynı anda uygulanmadığını belirtti.

Ezgi Yalinalp, Engelsiz Filmler Festivali'nin ilk 7 yılında filmlere **işaret dili çevirisi** konulduğunu

Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.
This project is funded by the European Union.

ancak kapalı bir komünite olan sağır komünitesine ulaşmanın zorluklarından bahsetti. Bu kişilere ulaşmak, davet etmek, kişilerin davete iştirak etmesinin farklı sorunları oluşturduğunu, özellikle sembolik ve soyut filmlerde işaret dilinin yetmemesi halinde anlaşılma problemleriyle karşılaşıldığını belirtti.

Bunun yanında dikkat dağınıklığı sebebiyle perdede işaret dili görmeyi tercih etmeyen seyirciler bulunduğunu da ve bu durumun bir **paradoks** yarattığını ifade etti.

Tartışmanın devamında, günümüzde işaret dilini filmlerine ekleyen bir film festivali bulunmadığı, konuyla ilgili bir diğer sorunun ise eser sahibinin (yapımcı, yönetmen vb), eserine bu tarz bir dokunuş, müdahale yapılmasını tercih etmediği ifade edildi.

Akıllı gözlük (smart caption glasses) teknolojisinin dünyada gelişmesiyle beraber tüm bu sorunların üstesinden gelineceği, bireylerin bu gözlükler sayesinde **opsiyonel bir şekilde** filmi **ayrıntılı altyazı** ile takip edebilecekleri kaydedildi. Ancak akıllı gözlüklerin finansal yükünün fazlalığı sebebiyle bu sorunların bir **mobil uygulama** ile daha kolay çözülebileceğine değinildi. Gerçekleşmesi halinde kişilerin mobil uygulamada istedikleri şekilde filmleri izleme olanağına sahip olabileceği belirtildi.

Engelsiz Filmler Festivali olarak şu an final aşamasında olan bir **mobil uygulama** geliştirdiklerini belirten **Ezgi Yalınalp**, bu uygulama sayesinde filmleri telefona indirilen sesli betimleme ile senkronize şekilde izlemenin mümkün olduğunu söyledi. Elde hazır bulunan bu uygulama ile farklı kurumlar dahil edilerek iş birliklerinin mümkün olabileceği üzerinde duruldu. Kamu kurumlarının bu konuya dahil olması gerektiği konusunda ortaklaşıırken baskı mekanizması kurulması gerektiği, ancak bunun tek başına mümkün olmayacağı için birlikte hareket edilmesinin önemine vurgu yapıldı.

‘Kültüre Erişim Haktır’

Özel sektör perspektifinden bakıldığında talep edilmeyen bir konuda yatırım yapılmadığına değinilirken asıl yapılması gerekenin bu **talebi görünür kılmak** olduğu belirtildi. Engelli bireylerin ancak bunun mümkün olması durumunda birer **kültür tüketicisi ve sanatsever** olabilecekleri belirtildi.

Sinema dışında müze ve sergi alanlarının da erişilebilir hale getirildiğini hatırlatan Dem Derneği’nden **Ayşe Damla İşeri Sunman**, bu alanların işaret dili tercümanı bulunduran ve tur düzenleme imkanı sunan yerler olduğunun altını çizirken buna rağmen yeterince **talep** olmadığını belirtti. Bunun da bir diğer sergi için ‘yapılması elzem mi?’ sorusunu doğurduğuna değindi.

Bu talebin hiçbir zaman istendiği kadar olmayacağını altını çizen **Sesli Betimleme Derneği**’nden **Engin Yılmaz**, talepten ziyade bir **yasal zorunluluk** üzerinde durulması gerektiğini belirtti. İnsan hakları perspektifinden bakıldığında yasal düzenlemenin elbette gerekli olduğunda ortaklaşılsa da diğer tarafın itici gücünün yadsınamaz bir gerçek olduğunun

Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.
This project is funded by the European Union.

altı çizildi.

Engelli bireylerin özel gösterimlerin öznesi, 'malzemesi' olması durumunun **kapsayıcılıktan uzak** olduğunda ortaklaşıldı ve kişileri kitlesel olarak bir yerde toplamanın anlam ifade etmediği, yasal bir düzenleme ihtiyacının zaruri olduğu kaydedildi.

Dem Derneği'nden **Diclehan Sönmezoğlu**, bu noktada farklı bir bakış açısı sunarak, engelli bireylerin çoğunda kültüre erişimin henüz 'kası' oluşmadığı benzetmesiyle, önce buna yoğunlaşmak gerektiğini, bunun da bir sebep değil sonuç olduğunu ve asıl bu sonucu değiştirmek gerektiğini söyledi.

Alternatif Yaşam Derneği (AYDER), **Ercan Total** ise erişilebilirliğin her zaman, her ortamda, her kişi için olması zorunluluğuna değindi. Konunun bir diğer tarafı olan pazar avantajı başlığında da değerlendirilen konunun, **istihdam alanı** oluşturulması açısından da büyük öneme sahip olduğu konuşuldu.

Ezgi Yalınalp, Döngüyü Kırma Erişilebilir Sinema projesi kapsamında **270 kişiyle** yaptıkları **anket çalışmasına** değindi ve erişim sorunu nedeniyle sinemaya gidemeyen kişilere ulaşmaya çalıştıklarını belirtti. Anket çalışması sonucu dikkat çekici verilerin başında; ayrıntılı altyazı, sesli betimleme gibi erişilebilirlik imkanları ile mekanların ve salonların erişilebilirliği dışında **iletişimin erişilebilirliği** meselesinin öne çıktığına değindi. Sadece fiziksel düzenlemelerin yetmediğini, iletişim konusunda çaba harcanması gerektiğinin altını çizdi.

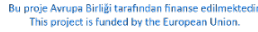
Sesli Betimleme Derneği'nden **Engin Yılmaz**, kişilerin sinemaya gittiği andan itibaren sesli betimleme seçeneğinin **zaruri** olması gerektiğine, yoksa bununla ilgili talep gelmeyeceğine değindi. Engin Yılmaz, böyle temel değişimler ve düzenlemeler olmazsa 'özel gösterim'in sadece bir adım ötesine geçilmiş olacağını kaydetti.

Konunun alternatif çözümleri konuşulurken, bilet alma veya öncesinde herkesin görebileceği şekilde **'işitme engelliler için ayrıntılı altyazı mevcuttur'** ibaresi yerleştirmek fikri ortaya çıktı. Bu ibarenin filmin afişine ya da bilet satın alınan websitesine yerleştirilebileceği söylendi. Filmin erişilebilir olmaması halinde afişte bunun belirtilmesinin de çözüm olabileceği konuşuldu.

Bir diğer sorun olarak, gerekli **yasal düzenleme ile bütün filmlere ayrıntılı altyazı, işaret dili zorunluluğu getirilmesi** durumunda diğer izleyicilerden gelebilecek 'ekranda bu tarz şeyler görmek istemiyoruz' şeklindeki tepkiler üzerinde duruldu, bunun da ayrıca çözülmesi gereken bir mesele olduğu kaydedildi.

Kültür Sanat Alanları

Çocukların müzelere erişimi üzerine çalışan **Büşra Altıntepe**, doktora tezinde çalıştığı bu konuda çocukların ana algılama kaynağının **görmek değil dokunmak** olduğuna değinirken olabildiğince farklı sensörü kullanmanın algılamayı güçlendirdiğine değindi. Altıntepe, engelli

Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.
This project is funded by the European Union.

olup olmadığının da araştırılmasının yapıldığını belirten Yalınalp, ortaya **100 sayfalık bir rapor** çıktığına değindi.

Erişilebilir Gösterimler için Minimum Kota

Sinema Genel Müdürlüğü'nün erişilebilirlik adına yaptığı bir çalışma olmadığına değinildi ve bu projenin, söz konusu alanda yasal düzenlemelerin önünün açılması için yapılan bir çalışma olduğu belirtildi. Bunun için **Erişilebilir Gösterimler için Minimum Kota** başlığı altında **biri çevrim içi, diğeri fiziksel** olmak üzere **iki toplantı** yapıldığı eklendi. Bu toplantıların, parlamenterler, sinemacılar ve erişilebilirlik alanında çalışan kişileri bir araya getirerek **sinema alanındaki erişilebilirlik ihtiyaçlarının** görünür kılmaya çalışıldığı bir toplantı serisi olduğu hatırlatıldı.

Ezgi Yalınalp, Sinema Genel Müdürlüğü'nün projeye başından beri ilgilendiğini ancak **erişilebilirlik** meselesini gündemlerine almadıklarını söyledi.

Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı tarafında ise, bakanlığın erişilebilir mekanların tespitini yaptığı bilgisi verilirken aslında erişilebilirliğin tüm mekanlar için zorunlu olduğu fakat işleyişte öyle olmadığı belirtildi. Konuyla ilgili yasal mevzuat bulunsa da sinema salonlarının büyük çoğunluğunun buna uymadığı belirtildi.

Bu noktada **Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı** tarafından hazırlanan [2030 Engelsiz Vizyon](#) dokümanı referans verilerek, bu vizyonun takipçisi olunması gerektiği vurgulandı.

Ezgi Yalınalp, projede engelli kişilerin sinemadaki temsillerinin de çok önemli olduğuna değindi. Sesli Betimleme Derneği'nden **Engin Yılmaz**, buradan hareketle dizi ve film yapımlarındaki engelli kişilerin '**engeline rağmen başaran**' kişiler olarak temsili '**ilham pornosu**' olarak tanımlandığını söyledi. Bu bakış açısının, günlük hayattaki basit pratikleri yapan engelli kişileri kahraman gibi göstermeye yönelik olduğunu ve yalnızca başkaları iyi hissetsin diye kullanıldığına değinildi.

Ezgi Yalınalp, sinemada yenilikçi engelli temsilleri de bulunduğuna dikkat çekerek, Fransa yapımı **La Famille Belier** filminden uyarlanan **CODA** filminin iyi bir örnek olduğuna değindi. Ezgi Yalınalp, yeniliklere açık gibi görünen kişilerde bile engellilik konusunun bir stigmata olduğu ve baskın bir ayrımcılık olduğunu belirtirken proje kapsamında bunun aşılması için çalışmalar yapıldığına değinildi. Yalınalp, bunun için **12-13 Mart 2022** tarihlerinde **4 kısa film**den oluşan bir film seçkisi gösterimi yaparak meseleyi gündeme taşımaya çalıştıklarını söyledi.

Ezgi Yalınalp, konuyla alakalı olarak bu seneki **Berlin Film Festivali**'nde engelli kişilerin sinemada temsilleri ve sinemaya erişimi konusunun tartışıldığına, bu tartışmaya Engelsiz Film Festivali olarak davet edildiklerine değindi. Yalınalp, bu panelde yapımcı ve yönetmenlerin meseleye **sağlamcı** (belirli bir beden ya da benliği normal kabul edip diğerlerini bozuk kabul eden bakış) olarak bakmasının sorunun kökeni olduğunda hemfikir olduğunu, imkanlar

Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.
This project is funded by the European Union.

dahilinde mekansal, fiziksel olarak bütün düzenlemeler yapılsa dahi düşünce biçimi değişmediği sürece köklü değişimlerin mümkün olmadığında ortaklaşıldığını aktardı.

Engelli Kişilerin Sinemaya Erişiminin Önündeki Engellerin Belirlenmesi

Ezgi Yalınalp proje faaliyetleri dahilinde yaptıkları **anket çalışması** ile sinemaya erişim konusundaki engellerin belirlenmesi üzerine çalışıldığını belirtti. Anket çalışmasında öne çıkan bazı hususlar:

- İnsanların sinema etkinliklerinden haberlerinin olmaması

Majör sebeplerin başında gelen bu konu araştırmanın önemli bir çıktısı olarak ileri sürüldü. Bu noktada iletişimin erişilebilirliği meselesine değinildi.

- İletişim

Buradaki sebep mekanlardaki ya da gişede çalışan kişilerin işaret dili gibi belirleyici etkenler konusunda yetersiz olması.

- Ücretlerin fazlalığı
- Mekanların erişilebilir olmaması
- Kavramların bilinir olmaması

Yalnızca bu konuda çalışan kurumların erişilebilirlikle ilgili kavramlara hakim olduğuna dikkat çekilerek çözüm olarak ayrıntılı altyazı, sesli betimleme, sağır ve işitme engelli arasındaki farklar gibi basit tanımların sinema sektörüne en başından anlatılması gerektiği ileri sürüldü.

Proje kapsamında **engelli kişilerin istihdamına** da yönelinmesi gerektiğini belirten Yalınalp, proje asistanı olarak engelli bir kişiyi istihdam etmeye başladıklarını, bunun önemli hususlardan olduğuna değindi. Aynı şekilde proje kapsamında engeli olan gönüllü sayılarında da artış olduğunun altı çizildi. Bunun yanında proje çalışanları ve dernek yönetim kurulu olarak **işaret dili eğitimi** aldıklarını belirtti.

Kültüre Erişim Platformu'nun Kurulması

Türkiye'de birçok kültür sanat kurumunun erişilebilir etkinlikler yürüttüğü ya da kültür sanata erişim hakkıyla ilgili savunuculuk yaptığını, ancak kurumların birbirlerinden, çalışmalarından haberdar olmadıklarını belirten Ezgi Yalınalp, Kültüre Erişim Platformu'nun buradaki **diyalog eksikliği ihtiyacı**ndan yola çıkılarak tasarlandığını söyledi. Ezgi Yalınalp, proje bittikten sonra da platformun çalışmalarına devam etmesini arzu ettiklerini söyledi.

Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.
This project is funded by the European Union.

Türkiye'deki Erişilebilir Mekanlar ile Erişilebilir Etkinlikler Düzenleyen Kurumların Listelendiği Web Portalı

Projenin son çıktısı olan web portalının, kullanıcıların Türkiye'deki erişilebilir etkinlikleri ve mekanları filtreleyerek listeleyebilecekleri bir websitesi olacağı söylendi. Bu web sitesindeki içeriklerin şu an sayıca az olsa bile, sonraki etkinlikler ve mekanlar için emsal olacağı belirtildi.

Kurumların Kültüre Erişim Platformu'na Dair Beklentileri ve Önerileri

Oturumun bu bölümünde toplantıya katılan kurumlar Kültüre Erişim Platformu'na dair beklenti ve önerilerini ortaya koydular:

- Herkesin her türlü bilgiye eşit erişebileceği bir format olması platformu daha ileriye taşıyacağı,
- Haberleşilecek bir yapı kurulması,
- Platforma üye kurumların bir gün ev sahipliği yapacağı toplantılar düzenlenebileceği,
- Görüntü ve sese herkesin aynı anda erişebileceği bir misyon edinilmesi gerektiği, (Vizyona giren bir filmi engelli biri 6 ay sonra izliyorsa bu bir anlam ifade etmeyecektir.)
- Toplantılar ya da görüşmelerin yanında aktivist çabaların şart olduğu,
- Çözümü yarattıktan sonra talepte bulunmanın önemli olduğu,
- Dernekleri bir araya toplayıp bu bakir alanda bir çatı oluşturulması gerektiği,
- Sinema Genel Müdürlüğü'nün yasal düzenlemesi ile festivale girecek filmlere ayrıntılı altyazı ve sesli betimleme zorunluluğu getirilebileceği,
- Betimleme, altyazı ve işaret dilini kimin nasıl yapacağı konusunda kriterlerin netleştirilmesi, bunu yapacak kişilerin edebiyat ve sinema konusunda bilgili kişiler olması gerektiği,
- Ayrıntılı altyazı sunan platformlarla ilgili raporlama yapılması, sorunun nereden kaynaklandığı, ne kadar izlendiği veya neden izlenmediğinin varsayımlar değil yüzdeler, veriler üzerinden konuşulması gerektiği,
- Doğru metota kolektif olarak karar verilmesi gerektiği,
- İşaret dili olan filmlerin değerlendirmeye alınıp bir ölçüm yapılması gerektiği (Tivibu'da filmlerin işaret dillerinin de olduğu bir kanal bulunuyor.),
- Sesli betimlemede 'şive direkt aktarılmalı mı yoksa düzgün türkçe olarak mı yazılmalı' konusunda ortak bir karara varılması gerektiği,
- Sesli betimlemenin subjektif olduğu, dolayısıyla bunun net bir doğrusu olmadığı, her zaman bir kayıp ve kazanç olacağına değinildi. Betimleme kontrollerinin önemine vurgu yapılırken, engellilerin bu işin bir parçası haline gelmesinin önemli noktalardan olduğu belirtildi ve bu kontrollerin hem engelli biri hem başka bir betimlemeci tarafından yapılmasının önemli olduğu vurgulandı.

Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.
This project is funded by the European Union.

2. Gün - 26 Mayıs 2022

Manifesto

Ezgi Yalınalp, yazılacak manifestonun ilk maddesi için şu öneride bulundu: ‘Kültüre erişim haktır ve bu hak herkes için eşit koşullarda yaratılmalıdır.’ Manifestonun devamında ise ‘Kültüre neden ihtiyacımız var?’ konusuna değinilebileceği belirtildi.

Manifesto dışında Kültür ve Turizm Bakanlığı’nın **kültür operatörlerine özel bir fon** yaratmasının önemi üzerinde duruldu. İngiltere’deki Arts Council fonlarına benzer fonların incelenebileceği söylendi. Bu noktada platformun, yapılması gerekenleri teşvik eden taraf olması gerektiği kaydedildi.

Kültür Nedir?

Engelsiz Erişim Derneği’nden **Can Deniz Balkaya**, erişilebilirliğin ne olduğu ya da ne olması gerektiğini, neyi amaçladığını az çok bildiğini ancak uygulama konusuna gelindiğinde çatışmalar yaşanabildiğini belirtti. Balkaya, bir platformdan bahsedilecekse koşulsuz ve şartsız herhangi bir bileşenin erişilebilirlik noktasındaki uygulamasının da pratiğinin de teorisinin de bu bileşeni yansıtmaması gerektiğine vurgu yaptı: “Bir şeyleri nasıl erişilebilir hale getirebiliriz diye liste hazırlanması gerek. Bunlar da kendi içinde bölünerek; mekanlar, içerikler, web sitesi ve materyaller olarak ortaya kapsamlı bir yönerge çıkarılabilir.”

Bu noktada **Ercan Tatal** Kültüre Erişim Platformu’nun teknik bir kurul olmadığını, standartları tekrar yazmaya gerek olmadığını belirtti.

Platformun Amacı

Ezgi Yalınalp, kültür sanat alanında erişilebilirlik pratiklerine yer veren kurumlar olduğunu ancak bu kurumların birbirlerinden haberdar olmadığını vurgularken, platformun amaçlarından birinin **iş birliğine olanak sağlamak** olduğunu vurguladı. Sürdürülebilirliği olması hedeflenen platformun **kültür politikalarının oluşturulmasında baskı mekanizması** olup değişim ve dönüşüm için katalizör olabileceğini kaydetti. Bu noktada iyi uygulama örneği olarak, Finlandiya Kültür Bakanlığı tarafından desteklenen ve 11 kurumdan oluşan **Film Erişilebilirlik Forumu**’nu gösterdi. Bu forumun üç maddeden oluşan manifestosundan bahsetti: 1. Her sinema erişilebilirdir. 2. Her Fin filmi herkes için erişilebilirdir. 3. Her izleyici sinemada eşit karşılaşır ve kendini güvende hisseder.

Ezgi Yalınalp, Döngüyü Kırma: Erişilebilir Sinema projesinin çıktılarından biri olacak www.kultureerisim.com adresinde Kültüre Erişim Platformu için bir sayfa yer alacağından bahsetti. Bu web sayfasına bir kütüphane sekmesi eklenmesinin iyi olabileceği konuşuldu. Bu kütüphaneye; terminoloji listesi, kültüre erişimin ne olduğu, ilgili referans metinler, erişilebilirlikle ilgili iyi uygulama örnekleri gibi dokümanların listelenebileceği önerildi.

Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.
This project is funded by the European Union.

Tanımlar meselesi konuşulmaya başlandığında ise kör-görme engelli, sağır-işitme engelli gibi aynı kavramı belirten tanımları yapmanın zorluğu üzerinde duruldu.

Bu noktada Dem Derneği'nden **Ayşe Damla İşeri Sunman**, dilin değişen bir şey olduğunu ve kavramlar konusunda mutabakata varmanın zor olduğunu belirtti. Sunman, KEP manifestosunda değişim ve dönüşüme açık olunduğunun belirtilmesinin diyaloga ve iletişime açık olmak anlamını taşıyacağını, dolayısıyla bunun mutabakata varmaktan çok daha değerli ve önemli aynı zamanda uzlaşıya yer açan bir tavır olacağını vurguladı. Kültür kelimesinin **eril ve soyut** bir alanı kapsadığını düşünen **Ayşe Damla İşeri Sunman**, bunun kısıtlı bir kitleye hitap etmek olduğunu ve günün sonunda genele hitap etmek açısından somuttan soyuta gidilmesi gerektiğini ekledi.

British Council'dan **Su Başbuğu**, bu manifestonun öncelikli hedefinin kendileri olduğunu, bir söz verirken kendilerini bu konuda geliştirmeye de söz vermeleri gerektiğini söylerken, bu imza ya da manifestonun onlar için bir **sorumluluk** olduğunun altını çizmenin önemli olduğuna değindi.

SineBU'dan **Ali Çağlar Özkan**, 'neyi, kime söyleyeceğiz?' sorusuna odaklanıp doğru muhatabı bulmanın kritik olduğuna dikkat çekti.

Ezgi Yalınalp, bu noktada platformun, kültür politikalarının değişmesi için bir baskı mekanizması olarak kullanılabileceğini hatırlatarak projeler hazırlanıp Kültür ve Turizm Bakanlığı gibi karar alıcılara ulaşılabileceğini ekledi.

Kültüre Erişim Web Sitesi

Ezgi Yalınalp oturumun bu bölümünde proje çıktıları arasında yer alan www.kultureerisim.com domain isimli web sitesinde neler olacağından bahsetti. Öncelikle sitede **Döngüyü Kırma: Erişilebilir Sinema** projesinin çıktılarının (anketler, raporlar, video çıktıları vb) yer alacağını öyledi. Bunun yanı sıra Kültüre Erişim Platformu'na dair bir sayfa, projenin ortakları ve iştirakçileri arasında yer alan Be In! Erişilebilir Festivaller Ağı üyesi olan kurumları anlatan bir sekme ve Türkiye'deki erişilebilir etkinlikler ve mekanların listelendiği, haritalandığı bir bölüm olacağını ekledi. Bu modülde, belirlenen kriterlerle arama yapılarak etkinlik ve mekanların engel durumlarına göre listelenebileceğinden bahsetti.

Websitesi İçeriğine Dair Tartışma

www.kultureerisim.com websitesinin içeriğine dair katılımcılar tarafından şu önerilerde bulunuldu:

- Çoklu arama kriterleri geliştirilebilir (Örn: Tekerlekli sandalye kullanan ve çocuğu olan bir kişinin bebek bakım odası olan bir mekan araması).
- Websitesinin mobil uygulaması geliştirilebilir.
- Etkinlik ya da mekan puanlaması yapılabilir.

Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.
This project is funded by the European Union.

- Belli başlı sözleşmelerin (İnsan Hakları Evrensel Bildirgesi vb) kültüre erişimle ilgili maddeleri eklenebilir.
- Kültür sanata erişimle ilgili alandaki gelişmelere dair duyuru ya da haberlere sitede yer verilebilir.
- Türkiye'deki güncel kültür-sanat etkinliklerini duyuran bir ekiple ya da kurumla iş birliği yapılarak oluşturulacak bir kod yardımıyla duyurulan her yeni etkinlik, Kültüre Erişim sitesinde de görünebilir.
- Biletix, Biletinial gibi etkinlik bileti satan sitelerle işbirliğine gidilebilir, bu websitelerine "erişilebilirlik" ikonları (sesli betimleme, ayrıntılı altyazı vb) eklenebilir. Erişilebilirlik ikonları www.kultureerisim.com sayfasına yönlendirme yapabilir.
- Sinema bileti satan websiteleri ile ilgili olarak Sinema Genel Müdürlüğü'nün 2018 yasasından sonra merkezi bir sistem oluşturduğundan, müdürlüğün 3-4 bilet satın alma platformu ile anlaştığından bahsedildi. Bu bilet satış platformlarına da filmler için "erişilebilirlik" ikonları eklenebilir.
- Websitesinde bir kütüphane sekmesi oluşturularak kültür-sanata erişimle ilgili referans metinler burada toplanabilir.
- Websitesinde her kurumun admin-yönetici olarak eşit şartlarda yer alabilmesi üzerinde duruldu.

Kaynak Yaratma

Ezgi Yalınalp, Kültür ve Turizm Bakanlığı'nın halihazırda kültür yöneticilerine yönelik bir **kültür sanat fonu** olmadığını belirtirken, Kültüre Erişim Platformu'nun bakanlıktan böyle bir fon yaratılması için talepte bulunabileceğini söyledi.

Kültürel Alanda Erişilebilirliği Artırmak için Ortak Eylem Tartışması ve Olası İş Birlikleri

Kültüre Erişim Platformu üyelerinin yer aldığı bir grup oluşturularak kurumlar arasındaki iletişimin daha rahat sağlanabileceği konuşuldu. Bu iletişim kanalının **Slack, Discord, Telegram** ya da **Whatsapp** üzerinden kurulabileceği; dosya ve linkler için ise **Google Drive** ya da **mail grubu** kullanılabileceği söylendi.

Kültür sanata erişimle ilgili **referans dokümanların**, kararlaştırılan bir dijital platformda toplanıp kategorizasyonu yapıldıktan sonra paylaşıma açılabilceği üzerinde duruldu. Yaz döneminin ardından yeni dönem çalışmalarında platformun tanıtımının yapılarak çeşitli duyurular yapılabileceği konuşuldu.

Turkcell Hayal Ortağı'm'dan **Gamze Sofuoğlu**, **Mars Group** ya da **Başka Sinema** gibi büyük paydaşlara ulaşip bu kurumlarla ortaklaşa erişilebilirliğe, eşit erişime dair neler yapılabileceğinin konuşulması önerisinde bulundu. Bunun için atılacak ilk adımın **paydaşların belirlenmesi** olabileceğini söyledi.

Dem Derneği'nden **Diclehan Sönmezoğlu**, yakın zamanda Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı'nın "[İşitme Engelliler İletişim Merkezi \(AİLEM\)](#)" çağrı merkezi uygulamasını hayata

Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.
This project is funded by the European Union.

geçirdiğini, bu sayede işitme engelli ve sağır kişilerin ihtiyaç duydukları alanlarda **işaret dili tercümanlık hizmetinden** faydalanabildiğini belirtti.

Bu noktada SineBu'dan **Ali Çağlar Özkan**'ın bazı önerileri oldu. Ali Çağlar Özkan, yukarıda gerçekleşen adımın devamında sinema, tiyatro gibi mekanların ve mekan içi iletişimin erişilebilirliği için bir **çalışma grubu** oluşturulabileceği, bu konuda **Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı** ile görüşülebileceğini önerdi.

Ali Çağlar Özkan konuşmasının devamında şirketlere içeriklerini neden erişilebilir hale dönüştürmeleri gerektiğinin anlatılmasının önemi üzerinde durdu. Ürettiği filmlerin belli bir yüzdesini erişime uygun hale getiren film yapım şirketlerinin yıl sonunda **vergi indirim** alması şeklinde **Hazine ve Maliye Bakanlığı**'na teklif götürülebileceğinden bahsetti.

Son olarak eğitim kısmında, üniversitelerin belli pilot bölümlerinin müfredatlarına **erişilebilirlik ile ilgili müfredat** sağlanması ve içeriklerin erişilebilirliğinin sağlanması meselesinin bir iş kolu haline dönüştürülmesi için **Yükseköğretim Kurulu** ile görüşülebileceği önerisinde bulundu.

Dem Derneği'nden **Diclehan Sönmezoğlu**, Tofaş, Total ve Teknosa'nın **işitme engellilere özel çağrı merkezine** sahip oldukları bilgisini vererek çağrı merkezleri devlet tekelinde olduğu takdirde teşvik sağlanarak hem tercüman kalitesinin artacağını hem de verilerin daha kontrol edilebilir olacağını söyledi.

Ezgi Yalınalp, platform için bir manifesto taslağı oluşturacağını ve katılımcılarla paylaşacağını, hazırlanan web sitesi için katılımcılardan kurumlarına ait metin, logo ve fotoğraf isteyeceğini belirtep, tüm katılımcılara teşekkür ederek Döngüyü Kırma: Erişilebilir Sinema Projesi - Kültüre Erişim Platformu toplantısını sonlandırdı.